

HALLÁS UTÁNI SZÖVEGÉRTÉS TESZT ADAPTÁLÁSA NEM VAGY ALIG BESZÉLŐ GYERMEKEK KÖRÉBEN

T-6

Surányi Sára, Pintér Henriett

Semmelweis Egyetem, Pető András Kar

Kulcsszavak: anyanyelv-pedagógia; beszédértés; atipikus fejlődésmenet

A beszéd és a nyelv kifejezésének és értésének problémái gyakoriak a mozgásukban súlyosan érintett központi idegrendszeri sérült gyermekeknél, ugyanakkor a járni képes gyermekek általában a beszéd és a hallott szöveg megértésére képesek (Fluss & Lidzba, 2020). A beszéd megértése az alapvető kommunikáció alapja, illetve az iskolai tanulásnak is az egyik alapvető feltétele. A beszédértés, -észlelés vizsgálatára 4–8 évesek körében hazai viszonylatban a GMP teszt alkalmas, melynek két altesztje, a GMP12 és a GMP16 vizsgálja a beszédértést. A nem vagy alig beszélő gyermekek körében a TROG-H teszt alkalmas a nyelvtani struktúrák megértésének felmérésére (Lukács et al., 2013), ugyanakkor a hallás utáni szövegértés felmérésére ezen gyermekek körében nem. Hazai viszonylatban a hallás utáni szövegértés felmérésének a feltétele a megfelelő szintű kifejező beszéd, más módja csak a Peabody Picture Vocabulary (Csányi, 1974). A kutatás célja a GMP teszt hallás utáni szövegértés altesztjének (GMP12) kipróbálása nem vagy alig beszélő gyermekek körében. A teszt egy mesét és 10 kérdést tartalmaz, melyekre a gyermeknek válaszolnia kell. A nem vagy alig beszélő gyermekek számára a válaszokhoz illusztrációkat készítettünk. Mivel a grafikus szimbólumok megértése külön tanulási folyamat, ezért a GMP 12 teszt előtt az illusztrációkat gyakorolták a gyermekek. Annak érdekében, hogy ne begyakorlás legyen, több alkalommal az illusztrációkat változtatva gyakorolták. A vizsgálatba hat, többféle tünetű (pl. BTMN, autizmus spektrum zavar) gyermeket vontunk be; a tünetek függetlenek voltak a beszédértés-vizsgálattól. A kutatás kérdése: Alkalmazhatók-e a GMP12 teszthez illesztett illusztrációk a nem vagy alig beszélő gyermekek körében a képek felismerésére kontextustól függetlenül? Az eljárás validitását ellenőriztük két független értékelővel: a vizsgálatvezető gyermekként külön-külön végezte a vizsgálatot. A gyermekek válaszait videofelvételen is rögzítettük. A gyermekek a következő viselkedést produkálták: (1) nem válaszolt, (2) rámutatott a képre, (3) ránézett a képre. A független értékelők 100%-os egyezést mutattak a képek felismerésének megítélésében: egyértelmű volt a rámutatás és a ránézés az egyes képekre. A kutatás eredménye hozzájárul a nem vagy alig beszélő gyermekek GMP12 beszédértés altesztjének adaptálásához.